Vaasan kehitysmaaseuran koulutusprojekti 2019-2022

PROYOUTH - MOROGORO

Vaasan kehitysmaaseuralla on ollut koulutusprojekteja Tansaniassa 1990-luvulta lähtien. Useimmat projektit on toteutettu yhteistyössä Åbo Akademin kanssa. Olemme kouluttaneet kasvatustieteen kandidaatteja, -maistereita ja tohtoreita sekä antaneet täydennyskoulutusta monenlaisille opettajaryhmille. Tavoitteena on ollut opetusalan koulutuksen tason kohottaminen. Lisäksi tavoitteena on ollut erityisopetusta tarvitsevien koulutuksen ja opetuksen edistäminen sekä heikkoon koulumenestymiseen liittyvien ongelmien vähentäminen.

Vuonna 2019 käynnistettiin uusi nelivuotinen projekti. Kahden suunnittelu- ja valmisteluvuoden jälkeen yhdistyksemme onnistui saamaan ulkoministeriön rahoitusta projektiin, jonka tavoitteena oli kehitysvammaisten nuorten ammatillisen koulutuksen kehittäminen. Projektissa huomioidaan erityisesti tyttöjä. Projektiin kuuluu oleellisena osana myös ammattiopettajien erityisopetuksen täydennyskoulutuksen kehittäminen.

Projektille annettiin nimi *Proyouth-Morogoro.* Projekti toteutetaan Vaasan ystävyyskaupungissa Morogorossa Tansaniassa. Ensisijainen yhteistyötahomme on järjestö nimeltään MWAYODEO (Mafiga Women and Youth Development organization). Järjestöllä on pitkäaikainen kokemus naisten ja nuorten tilannetta edistävistä aktiviteeteistä. Muita yhteistyötahoja ovat valtakunnalliset keskeiset ammatti- ja aikuiskoulutuksen järjestäjät, kohderyhmämme vanhempainjärjestöt sekä kaksi paikallista kehitysvammaisten toimintakeskusta.

Kehitysvammaiset ovat hyvin syrjäytynyt ja haavoittuva ryhmä monessa maassa, niin myös Tansaniassa. Oikeus koulunkäyntiin, koulutukseen ja työhön on kauan ollut tunnustettu ja kirjaus oikeuksista on sisältynyt keskeisiin politiikkadokumentteihin Tansaniassa kuten monissa muissakin maissa. Tavoitteet on siis kirjattu ja hyväksytty politiikkadokumenteissa, mutta aktiiviset toimet tavoitteiden saavuttamiseksi puuttuvat toistaiseksi.

Useimmilta kehitysvammaisilta lapsilta ja nuorilta puuttuu mahdollisuus peruskoulutukseen ja ammattikoulutukseenTansaniassa. Tälle ryhmälle soveltuvaa ammattikoulutusta siellä ei ole kehitetty lainkaan. Uudessa projektissamme yritämme kehittää mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen viidessä ammattikoulussa Morogorossa. Opettajien kanssa kehitämme lyhyempiä ja pitempiä valmistelevia ammattikursseja sellaisille aloille, jotka arvioidaan olevan kohderyhmän nuorillemme mahdollisia, soveltuvia ja kiinnostavia. Samanaikaisesti käynnistämme opettajien täydennyskoulutusta. Koko projektin aikana tehdään myös yhteistyötä lähiseudun ja kylien kanssa. Tavoitteena on tietoisuuden lisääminen kaikkia koskevasta oikeudesta koulutukseen ja työhön.

Projektin pitkän aikavälin kehitystavoitteena on kehitysvammaisten elämänlaadun parantaminen erilaisten aktiviteettien kautta. Seuraavassa on lyhyt yhteenveto nelivuotisen projektimme aktiviteeteista.

Vuosi 2019: Projekti käynnistetään erilaisilla aktiviteeteilla, joiden tarkoituksena on saattaa projekti tunnetuksi sekä kehittää tietoisuutta kohderyhmän tarpeista ja oikeuksista. Paikallisten yhteistyötahojen kanssa järjestetään vuoden aikana seminaareja, ja työryhmätapaamisia kohderyhmän vanheimpainjärjestön jäsenille, kyläpäälliköille lähiympäristössä asuville ihmisille, paikallisille viranomaisille sekä ammattikoulutusyksikköjen edustajille. Vuoden

loppupuolen aikana kartoitetaan ja valitaan kohderyhmän opiskelijat. Käynnistetään opetusmateriaalin kehittämisprosessi.

Vuosi 2020-2021: Tavoitteena on että jokaiseen Morogoron kaupungin viidestä ammattikoulusta valitaan noin 10 opiskelijaa sellaisille opintolinjoille joita on esitetty olevan soveltuvia ja kiinnostavia. Koulujen opettajien kanssa käytyjen keskustelun pohjalta sopiviksi aloiksi mainittiin mm. tekstiilityö, puutyö ja puutarhatyö. Projekti voisi esimerkiksi käynnistyä 2-6 kuukauden lyhytkursseilla. Kiinnostuksen ja opiskelun arvioinnin perusteella olisi mahdollista jatkaa opiskelua. Koulut voisivat ottaa uusia opiskelijoita joustavasti lukuvuoden aikana. Tavoitteena on että noin 10 opiskelijaa jokaisessa koulussa suorittaisi opinnot vuosittain koko projektiperiodin aikana. Projektissa on jatkuva seuranta ja evaluointi. Jakson aikana toteutetaan myös ammattiopettajien täydennyskoulutus sekä kehitetään opetusmateriaalia.

Vuosi 2022: Koulutus jatkuu ja sitä kehitetään kokemusten, palautteen ja evaluoinnin perusteella. Vuosi 2022 on projektin viimeinen vuosi ja silloin uutena keskeisenä voitteena on saada koulutusviranomaiset hyväksymään tämän uuden koulutusmallin ja saattamaan sitä pysyväksi osaksi ammatillista koulutusta. Tarkoituksena on kehittää ja löytää strategioita, jotka johtavat siihen, että vammaisten opiskelijoinen ammatillinen opetus ja erityisopetus toteutuu. Vammaisille opiskelijoille tulee antaa mahdollisuus opiskella ja oppia ammattia ammattikouluissa. Tämän tavoitteen toteutuminen edellyttää koulutuksen kehittämistä siten, että hyväksytään yksilöllisiä opiskelutavoitteita ja opetussuunnitelmia. Jakson aikana käynnistetään myös kehittämistyö erityisopetuksen sisällyttämiseksi kaikkeen ammatilliseen opettajakoulutukseen.

Projektia johtaa Vaasan kehitysmaaseura ja sitä toteutetaan yhteistyössä Tansanialaisen MWAYODEO nimisen organisaation kanssa. Johtajana on Åbo Akademin erityispedagogiikan professori Kristina Ström Vaasasta (kstrom@abo.fi). Muita projektiin osallistuvia Vaasasta ovat erityispedagogiikan professori (emerita) Ulla Lahtinen ja agronomi Ulla-Maj Jern. Paikallinen koordinaattori Morogorossa on sosiaalityöntekijä ja MWAYODEO:n toiminnanjohtaja Venance Mlali. Projektilla on kaikkien yhteistyötahojen edustajista koostuva johtoryhmä.